

ВИРОБНИЦТВО КОРМІВ НА ДЕГРАДОВАНИХ ТА МАЛОПРОДУКТИВНИХ ЗЕМЛЯХ

Кафедра кормовиробництва, меліорації і метеорології

Агробіологічний факультет

Лектор

Демидась Григорій Ілліч

Семестр

2

Освітньо-науковий ступінь

phD доктор філософії

Кількість кредитів ЄКТС

5

Форма контролю

Іспит

Аудиторні години

50 (20 год лекцій, 30 год лабораторних занять)

Загальний опис дисципліни

У результаті вивчення дисципліни доктор філософії розвине вже існуючі та здобуде нові теоретичні знання і практичні вміння щодо виробництва кормів на деградованих та малопродуктивних землях.

Найважливішим завданням нашої держави є забезпечення продовольчої та екологічної безпеки, основою яких є сільськогосподарські землі, раціональне природокористування та охорона навколишнього середовища. Однак, інтенсифікація сільського господарства часто погіршує якість сільськогосподарських угідь України. Кормовиробництво ж, займаючи значну частину площі сільськогосподарських угідь, є одним з провідних стабілізуючих факторів, за допомогою якого можна оптимізувати порушені агроландшафти. Кормові агроєкосистеми не лише забезпечують тварин різноманітними кормами, але й підвищують родючість ґрунтів, покращують структуру ґрунту, знижують його кислотність, запобігають ерозійним процесам, нормалізують водний режим агроєкосистем, підвищують стійкість і рентабельність сільського господарства та покращують екологічну ситуацію в цілому.

Оскільки під польові кормові культури в господарствах часто виділяють недостатні посівні площі, а природні кормові угіддя витіснені, переважно, на землі, що непридатні для оранки важливим є вивчення особливостей використання деградованих та малопродуктивних земель для виробництва кормів на засадах раціонального використання та відновлення порушених земель.

Теми лекцій:

1. Значення кормових агрофітоценозів у забезпеченні продовольчої та екологічної безпеки і відновленні агроландшафтів.
2. Типи та види деградованих земель в Україні та аналіз їх придатності для виробництва кормів.
3. Наукові основи еколого-технологічних заходів при вирощуванні кормових культур на порушених ґрунтах.
4. Культури, придатні для створення високопродуктивних кормових фітоценозів на деградованих та малопродуктивних ґрунтах.
5. Особливості створення кормових фітоценозів на еродованих ґрунтах.
6. Особливості створення кормових фітоценозів на перезволожених та заболочених угіддях.
7. Особливості створення кормових фітоценозів на засолених ґрунтах.
8. Особливості створення кормових фітоценозів на кислих ґрунтах.
9. Особливості створення кормових фітоценозів на ґрунтах з низьким вмістом поживних речовин.
10. Особливості створення та використання пасовищ на порушених ґрунтах.

Теми лабораторних занять:

1. Оцінка екологічної та господарської придатності кормових культур для використання на деградованих та малопродуктивних ґрунтах.
2. Проектування технологій вирощування кормових фітоценозів на еродованих ґрунтах.
3. Проектування технологій вирощування кормових фітоценозів на перезволожених та заболочених угіддях.
4. Проектування технологій вирощування кормових фітоценозів на засолених ґрунтах.
5. Проектування технологій вирощування кормових фітоценозів на кислих ґрунтах.
6. Проектування технологій вирощування кормових фітоценозів на бідних на поживні речовини ґрунтах.
7. Методи регулювання інтенсивності використання пасовищ на порушених ґрунтах.

Список рекомендованої літератури:

1. Рослинність осушених боліт Лісостепу України / Ф. Ф. Адамень, В. А. Вергунов, О. І. Пидюра, І. Т. Слюсар, І. М. Григора. К.: Норапринт, 1999. 160 с.
2. Бабич А. О., Кирилеско О. Л. Трав'янисті корми. К.: Аграрна наука, 1999. 337 с.
3. Бабич А. О., Макаренко П. С., Михайлов К. С. Створення кормових угідь на схилових землях. К.: Урожай, 1991. 200 с.
4. Береговий В. К. Екологічні проблеми використання земель у сільському господарстві України. Агросвіт. 2011. № 13–14. С. 25–28.
5. Боговін А.В., Слюсар І. Т., Царенко М. К. Трав'янисті біогеоценози, їхнє поліпшення та раціональне використання. К.: Аграрна наука. К.: 2005. 360 с.
6. Добряк Д. С., Канах О. П., Бабміндра Д. І., Розумний І. А. Класифікація сільськогосподарських земель як наукова передумова їх екологічнобезпечного використання. К.: Урожай, 2009. 464 с.
7. Зінченко О. І. Кормовиробництво. 2-е вид. доп. і перероб. К.: Вища школа, 2005. 448 с.
8. Луківництво [підручник для студ. вищ. навч. закл.] / Демидась Г. І., Козяр О. М., Коваленко В. П., Свистунова І. В., Демцюра Ю. В. К.: НУБіП України, 2015. 350 с.
9. Петриченко В. Ф., Макаренко П. С. Лучне кормовиробництво і насінництво трав : навч. посіб. Вінниця : Діло, 2005. 228 с.
10. Рижук С. М., Слюсар І. Т. Агроекологічні основи ефективного використання осушуваних ґрунтів Полісся і Лісостепу України. К.: Аграрна наука. К.: 2006. 425 с.
11. Слюсар. І. Т., Штакал М. І., Царенко М. К. Корми з осушеного гектара. К.: Аграрна наука. К.: 1998. 166 с.
12. Ярмолюк М. Т., Котяш У. О., Демчишин Н. Б. Екобіологічні й агротехнічні основи створення та використання трав'янистих фітоценозів : моногр. Львів : ПАІС, 2010. 228 с.